މަލިކު ބަހުރުވައިގެ

އަދަބިއްޔާތާއި، ފަންވެރިކަން

- އަބްދުﷲ ސާދިގު -

މަލިކު ބަހުރުވައިގެ
އަދަބިއްޔާތަން ވިސްނާލާއިރު ވަރަ
ރޭއްބަސް ފޮތެއް ނުވަތަ ވާހަކައެއް ނުވަތަ
އެހެންވެސް އެކަތަ ލިޔުމެއް ލިޔެވިގެން
އާމުސަލާތުން މަޝްހޫރު ވެފައިވާ
އަދިބާރެއް ނެތެވެ. ދުނިޔެން ހަމަރު
ދިމުންތެރިޔަކު އެތާގައި ނުކުންނަ
ވަކިކޮށްފިޔަ ޝިޢުރުތަކުން މަޖްމޫޢާއި
ހަބަރު ދިރުއްވަމުން ގެންދަވައެވެ.
އިސްކަބަހަން ގޮން ހަދަމުން ގެންދާ
ގޮތުގެރިނުގެސް އެބަ ދިއްބެވެ.
ގޮތުގެރިނުގެ ދުރުގައި އަލްފާޟިލް ޢަލީ
އިސްމާޢީލް ކަލޭބާއި އަލްފާޟިލް ބޭއާ
އިބްރާހީމް މަނިކުފާނު ވެއެވެ.

ދަންނަވަމުންދާއިރު އަލްފާޟިލް ޢަލީ
އިސްމާޢީލްދީދީގެން ލިޔުއްވަމުން ގެންދަވާ
ދިވެހި ފޮތެއްބައި މަޖައްސާ ހަނދާނެއް
ނުނެތެއެވެ. އޭގެ 1، 2، 3، 4 ވަނަ
ފޮތަކީ އެފޮތެއްގެ ޗާޕުގައި ވަރަށް
ރަނގަޅު ބޭނުންތެރި ފޮތެކެވެ.
މިފޮތަކީ ލިޔުއްވި މުބްތަދިއުން
ކިޔަވައި ދޭ ފޮތެއް ބޭނުމަށް:

1. އަލްފާޟިލް ޢަލީ އިސްމާޢީލް ދީދީ
2. އަލްފާޟިލާ ޢާއިޝާ
3. އަލްފާޟިލް ކޭ. ބީ. މޫސާ
4. " އައި. އިބްރާހީމް
5. " ކޭ. ބީ. މުޙައްމަދު
6. " އެމް. ބީ. މުޙައްމަދު

ފަދަ ބޭބޭކަލުންނެވެ.

އަލު ގަނޑު   މިފާހަކަން

މާހައުލު ނުވަތަ ވެއްޓިޔަ، ކޮބައި
ގެއްލުވޭ؟ މިފަދަ ވަނާތަކުގެ ނުވާ
މާހައުލަކީ އުޅޭއި ބިމާއި ކަނޑާއި
ގަސްގަހާއި ފަސްފިދާވެއްތާއި މިތަކެތި
ހިމެނޭ އެއްޗެކެވެ. އަހަރުމެން ދިރިއުޅޭ
ގޮތާއި ގުދުރަތުގެ ގޮތުގެ އަދި
އަވަށްޓެރިއާއި އަލިރި ގޮނޑުދޮށް، ފަޅު،
ފަރު ހުރިހައި އެއްޗެއް މާހައުލުގައި
ހިމެނެއެވެ." މި އިބާރާތުގެ ގޮތުގެން
ދެނެހުރި ބަސްތަކެއްވެސް ހަމަ ނުހަނު
ސާފުއެވެ. މިފަދަ އިބާރާތަކަށް،
ދިވެހިބަސް ބުނުން ދެނެ އެހެން ކޮން
އެއްޗެއްތޯއެވެ. މަހަލު ބަހާއި ދިވެހި
ބަހުގައި ހުރި ފަރަގަކީ މިއެވެ.

މަޖިލީ ބަހުރުވަ އިގެ
އަދަބީއްޔާތުގެ ތަރިއްކަ މިފަހަރު
ފަތުރާތަށް އަހުލުވެރިންނަން
ހުރިހަވަ އިލްމަށް ގެސްތުލަތުރި
ހައިވަރު ކޮށްނެވެ. އެމީހުންގެ
ހައިވަރުވެސް ހުންނަނީ، ހަމަ
އަތޮޅުތެރެއްވެސް ހައިވަރުހަރާ ގޮތް
އެއްގޮތަކެވެ. ހަމަވެސް ދިނުބަސް

ހައިވަރު ދިނުމަށް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

ހައިވަރުން އުފެދިފައި ހުރިތަކެއްގާ
ތާރީހުތަކަށް ބަލާއިރު، މިދަނޑުރާ
ތާރީހުގައި ހާއްސަކޮށް ހިމެނެވެއެވެ.

١. އެދުރު ދިވެހިރާއްޖެ ގޮތްކަނޑެއްގެ ތާރީހު
ތާރީހު
٢. ފެނުފުށި އިސްލާމުވި ގޮތުގެ
ތާރީހު
٣. ދައުލަތުގެ ތާރީހު
٤. ބޮޑުގަޅުގެ ތާރީހު
٥. ގަދަރަކާތުގެ ތާރީހު

އަތޮޅުތަކު ދިރާސާ މިއޮއް
ސިލްސިލާއަކީ ފަހަރެއްގެ ކުރިން
ދަލީލުން އަތޮޅުތަކުން ދިޔަން ދާއިން
ހައިވަރުގެ މިމާސް ގައި ސަކާލު
ކޮށް ލަގެ ވެ. ހަލައް ކަނި
މިހައިވަރު ކޮށްފިވެސް ހާއްޗޭގައިވެސް
ދަލީލުގައިވެސް ޔަހަޔާ އުތާނި ދާދި އެއް
ހައިވަރުގެ ކުރެއްކަން އޮތްލެއް ތަކު
ގޮތްއެގައި ސާފުވެ ވަޒާގަތްތަކާން
އެވެ.

ދާއިރަން ފުންބަޔައި ކާގެ ދަރިވަރުންގެ ހިތައި
ވާތަންދި ކުރިހަން އަރައި ކާމިހުންނަވެ މަރަމަރައި
ކާމިތަރުޔުން ބުރެވާނީ ކާކަންބާއު އަތުވާނީ

ސާހިބާ ސަވބުރުފުރި ވާކަކަ މަ ކަންފަތަންއުރި
ހާމި ވަރުވާ ކަސަޖަން އުރި ދާޒަތަން ހުއި ފަމަން ގެރި
ދާނުކުވެ ކަކުސިހުން ރުނަ ދާފުޅުރުދި މަކަރުނަ

ރާތީ ބަމިތަކު ހިސާގާ ބާހާއި ފަރުވާތަކާ
ދާހަކަން ދިސަކަށް ހިދާ ވާރުންސަފުން ނުވަނނާ
ގާނުބަމަ މަބު ބަހުއްނާނ ހާކަދުދާން އަނނާނ

ދެން ތިންބަސް ރައިވަރުކޮށްލައް ލިޔުއްވާފައިވާ.

ހާދަހާ ދެރަގޮތުކަލީ ރާގެ ލިރުކު ބިމަން ޖަހައިލި
ރާވްދު ކާވު ބޭޖަހައިލި
ބާރަން ގަޖަހު ހިފައިގެން ދާގޮތަން ފުރުވަތުން ސާލި
ހާނީ ތޯރު ލިޔުނުލި
އުރައި ބޮޑުކުރި ފުވާދަރި ގުރައުކަން ފިޖަވާންއިރަން
ކުރައު ނަމާދު ވަސްއިރަން
މުރުއު ކުރުނުވެ ހުރިއްހާ އުރުމަޖަހައި ކުވުފުމަން ހާސަ
ބުރުމަ ކުރާނު ގޮމަހާސަ
ގިނައިން ސަޖާން ފިވެބުނު ނިހަނުދުރަކު ވަސްދުވާފުގަން
ތިހަގުދަ މާތް ކާއިފުގަން